

TEFSİR DERS NOTLARI

3.ÜNİTE

TEFSİR TARİHİ

ABDULKERİM BAKIR
İHL Meslek Dersleri Öğretmeni

3. ÜNİTE – TEFSİR TARİHİ

1. Tefsirin İlk Dönemi

Kur'an-ı Kerim'in inmeye başlamasıyla birlikte tefsir çalışmaları başlamıştır. İlk dönem tefsir çalışmaları üç ayrı dönemde incelenmektedir:

1.1. Hz. Peygamber Dönemi

Hız. Muhammed'in üç temel görevi vardır:

- **Tebliğ:** Vahiyle gelen bilgileri insanlara ulaştırmak
- **Tebyin;** Gelen vahyi insanlara alıştırarak
- **Teşri';** Hüküm koymak

Hız. Muhammed (s.a.v.), Allah (c.c.) tarafından peygamber olarak görevlendirildikten sonra Kur'an vahyedilmeye başlandı. Hız. Muhammed (s.a.v.) gelen vahyi hem insanlara iletiyordu hem de Kur'an-ı Kerim'in emirlerini insanlara açıklıyordu. Böylece Kur'an'ın tefsir çalışmaları Hız. Muhammed (s.a.v.) 'in vahyi insanlara açıklamasıyla birlikte başlamış oldu.

Hız. Peygamber;

İnen ayetler hakkında **sözlü açıklamalar** yapmış, indirilen ayetlerin **maksadını** anlatmış, kapalı biçimde ifade edilmiş ayetleri **beyan etmiş**, Kur'an'ın emirlerini davranışlarıyla göstermiştir.

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de

“Namazlara ve orta namaza devam edin. Allah'a (c.c.) saygı ve bağlılık içinde namaz kılın.” (Bakara suresi, 238. ayet) buyurmuştur.

Ayetteki “orta namaz” ifadesi tam olarak anlaşılmamaktadır. Peygamberimiz “Orta namaz ikindi namazıdır.” (Tirmizî, Kitâbu't-Tefsîr, 3.) şeklinde ifade ederek orta namazı beyan etmiştir.

1.2. Sahabe Dönemi

Sahabe Kur'an'ın okunması, ezberlenmesi, yazılması, açıklanması, anlaşılması ve uygulanmasında Peygamberimizin yürüttüğü tüm faaliyetlere katılmıştır. **Anlayamadıkları bir ayeti doğrudan Hız. Muhammed'e sormuşlardır.** Kur'an'ın yorumlanmasında **Peygamberimizin söz ve uygulamalarını esas almışlardır.**

- Sahabîler, ayet ve surelerin nüzul sebeplerini yaşamış, manalarını Allah'ın elçisinden öğrenmiş ve Kur'an'ı tefsir etmenin büyük sorumluluğunu taşımışlardır.
- Sahabîlerin tefsirleri Allah (c.c.) elçisinin açıklamalarından oluşmuş ve nesilden nesile iftiharla nakledilmiştir.

Mâide suresi 89. ayeti yemin kefaretiinden bahsedilmiş ve son kısmında: “... Bunları bulamayan üç gün oruç tutar...” buyrulmuştur. Kur'an ve tefsir bilgisi en fazla olan sahabîlerden biri olan Abdullah b. Mesud bu oruçların peş peşe tutulması gerektiğini belirtmiştir.

Sahabe Tefsirinin Bazı Özellikleri

- **Ayeti ayetle,** nüzul sebepleri ve Hız. Peygamber'den işitmiş oldukları açıklamalarla tefsir etmişlerdir.
- Kur'an'ı ayet ayet **baştan sona tefsir etmemişlerdir.**
- Tefsir yaparken daha çok garip lafızlarla ilgili kısa açıklamalar yapmışlardır.
- Ahkâm âyetlerini geniş bir tahlile tâbi tutarak **hüküm istinbatında bulunmamışlardır.**
- Yaptıkları açıklamalar **kendi dönemlerinde henüz tedvin edilmemiştir.**

1.3. Tâbiîn Dönemi

Kur'an'ı ve Hz. Peygamber'in uygulamalarını öğrenen sahabe, **Medine** ve **Mekke** dışında **Kûfe** ve **Şam** gibi şehirlerde ilmi faaliyetlere başladı.

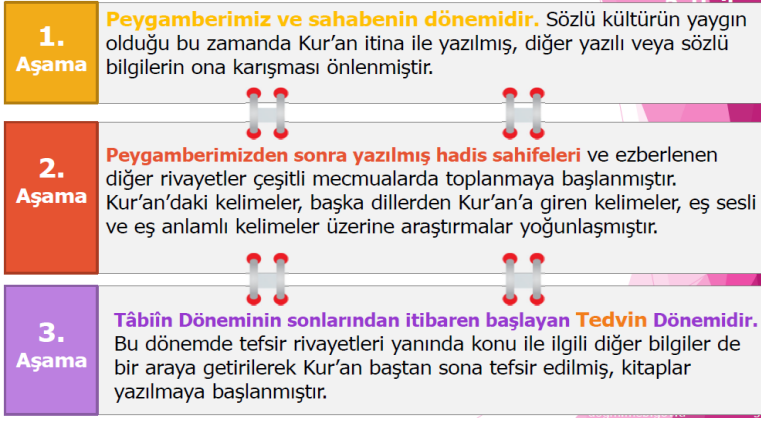
- Sahabe, Kur'an'ın anlaşılması ve tefsir edilmesine dair insanları bilgilendirdi.
- Sahabenin etrafında toplanıp onlardan ders alan öğrenciler, daha sonra bulundukları şehrin ismiyle bir ekol oluştu.

Biliyor musunuz?

- Tâbiîn, Peygamberimizle bizzat karşılaşmamış ve ayetlerin indirilişine tanıklık etmemişlerdir.
- Bundan dolayı Tâbiîn Dönemi müfessirleri, ayetleri yorumlarken daha fazla açıklama yapma gereği duymuşlardır.
- Kur'an Tâbiîn Döneminde **tamamen tefsir edilmeye** başlanmıştır.
- Ayetlerin yorumlanmasında rey ve içtihadın kullanımı daha fazla genişlemiştir.
- Tâbiîn Dönemi tefsir faaliyetleri sonucunda **bütün Kur'an ayetleri tefsir edilmiş ve tefsir müstakil bir ilim olarak ortaya çıkmaya** başlamıştır.

2. Tedvin Dönemi ve Sonrasındaki Gelişmeler

Tedvin; **Toplamak**, kaydetmek, yazıya geçirmek demektir.

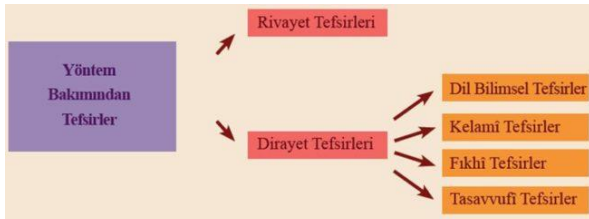
Rivayet yoluyla nakledilen sözlü ve dağınık haldeki yazılı bilgileri toplamak, **düzenli bir şekilde yazıya geçirerek** kitap oluşturmak anlamında kullanılır.

Tefsirin tedvini, Kur'an tefsiriyle ilgili bilgilerin ve rivayetlerin düzenli bir şekilde kitaplarda toplanmasıdır.

Tefsirle ilgili rivayetlerin tedvin edilmesi üç aşamada gerçekleşmiştir.

Biliyor musunuz?

Kur'an-ı Kerim'i baştan sona tefsir eden **ilk yazılı kitap**, Mukâtil b. Süleyman'ın (ö. 767) **Kitabu't-Tefsiri'l-Kebir**'idir.

Müfessirler, tefsir yaparken yöntem bakımından ikiye ayrılmışlardır:

Rivayet tefsiri ve dirayet tefsiri,

Dirayet tefsiri de kendi arasında farklı kısımlara ayrılır.

Rivayet Tefsirleri

- Kaynak olarak Kur'an, hadis, sahabe ve tâbiîn sözlerine dayanan tefsirlerdir.
- Rivayet yönteminde bir ayet tefsir edilirken önce konuyla ilgili ayetlere, hadislerle, sonra da sahabe ve tâbiîn sözlerine ve bunların dışında tarih bilgilerine başvurulur.
- Rivayet tefsirleri Peygamberimizin ve sahabenin Kur'an ayetlerini nasıl anladıklarını ve uygulamalarını anlatmaları bakımından önemlidir.

İbn Kesîr **Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm**

Celaiddin es-Suyûtî **ed-Durru'l- Mensûr**

Dirayet Tefsirleri

- Peygamberimizin hadislerini, sahabe ve tâbiînin sözlerini esas almanın yanında Arap dili ve edebiyatının imkânlarına, içtihadı, akli çıkarımlara ve gerektiğinde diğer ilimlere dayanan tefsir çalışmalarına denir.
- Dirayet yöntemini kullanan müfessirler, hadis, fıkıh ve kelam gibi ilimler yanında lügat, gramer ve edebiyat gibi dilbilimi ile ilgili ilimlere önem vermişlerdir.

Dilbilimsel Tefsir

- Farklı milletlerin Müslüman olmaları ve Kur'an'ı anlama istekleri dilbilimsel tefsir çalışmalarını hızlandırmıştır.
- Anlaşılması zor veya yabancı kökenli kelimelerin anlamlarını araştıran çalışmalar **Garîbu'l-Ku'ran** adlı kitaplarda toplanmıştır. Eş sesli ve eş anlamlı kelimelerini araştıran çalışmalar ise **el-Vücûh ve'n-Nezâir** adlı kitaplarda toplanmıştır.

Ebu Ubeyde **Mecâzü'l-Kur'an**

İbn Kuteybe **Te'vîlü Müşkili'l-Kur'an**

Zemahşerî **el-Keşşâf**

Kelamî Tefsir

- Allah'ın (c.c.) birliği, melekler, kitaplar, peygamberler, ahiret ve kader ile ilgili ayetlerin anlaşılması ve yorumlanması, Müslümanların inançlarının sağlam temellere dayanması ve inanç esaslarının savunulması, kelamî tefsirin doğmasına sebep olmuştur.

İmam Mâturîdî **Te'vîlâtü'l-Kur'ân** ve **Te'vîlât-ı Ehl-i Sünne**

Fahredden er-Râzî **Mefâtihi'l – Gayb**

Fıkhi Tefsir

- İbadet ve muamelatı içeren ahkâm ayetlerinin tefsiridir.
- Kur'an'daki ahkâm ayetlerini açıklamalarından dolayı genellikle Ahkâmü'l-Kur'an diye isimlendirilmiştir.

İmam eş-Şafii **Ahkâmu'l - Kur'an**

Maliki âlim Kurtubî **el-Câmî li Ahkâmu'l- Kur'an**

Tasavvufî Tefsir

- Müslümanlar arasında özellikle dünyevileşmeye tepki olarak ahlaki bir hayat sürme ve ruhu arındırma anlayışı gelişmiştir.
- Bu anlayışı benimseyen âlimlerden bazıları, kendi anlayışları ile ilgili gördükleri ayet ve hadisleri bir araya getirerek tefsir yapmışlardır.

Kuşeyrî **Letâifü'l-İşârât bi Tefsîri'l - Kur'ân**

Sehl b. Abdullah et-Tüsterî **Tefsîru'l Kur'âni'l Azîm**

Tefsir Kitapları ve Müellifleri

Taberî'nin Tefsiri **Câmiu'l-Beyân an Te'vîli Âyil-Kur'an**

- Kur'an ayetlerinin yorumlarına ait açıklamalar ansiklopedisi özelliğini taşıyan ilk eserdir.
- Tefsir yapılırken hadislerden, sahabe ve tabiîn sözlerinden, kıraat farklılıklarından, dilbilimlerinden, şiirden ve tarihten istifade edilmiştir.

Taberî Kimdir?

- Adı **Muhammed b. Cerir et-Taberî**'dir.
- 225/839 yılında Taberistan'ın **Âmûl** şehrinde doğmuştur.
- İlim elde etmek için Rey, Basra, Kûfe, Medine, Suriye ve Mısır gibi beldeleri dolaştıktan sonra Bağdat'a yerleşmiştir.

- Bağdat'ta dersler vermiş ve kendi fıkhi görüşlerini öğretmiş ve burada ünlü tefsirini yazmıştır.
- Bağdat'ta 310/923 yılında vefat etmiştir.

Mâturîdî'nin Tefsiri **Te'vîlâtü'l-Kur'an**

- Tefsir ilmine, kelâm, fıkıh ve fıkıh usulüne dair konulara ağırlık verilmiştir.
- Eserde Hz. Peygamber, sahabe ve diğer âlimlerden nakledilen rivayetlere başvurulmakla beraber, dirayet yöntemi daha ağır basmaktadır.

Mâturîdî Kimdir?

Adı **Ebu Mansur el-Mâturîdî**'dir.

Özbekistan sınırları içerisinde bulunan Semerkand'ın **Maturid** köyünde doğmuştur. Aslen Türk'tür.

Kelam, mezhepler tarihi, usûl-i fıkıh ve tefsir alanında yetkin bir alimdir.

İmam-ı Azam Ebû Hanife'nin yolunu takip etmiştir.

Semerkand'da vefat etmiştir.

Zemahşerî'nin Tefsiri **el-Keşşâf**

- Dirayet tefsiri olan El- Keşşâf Kur'an'ın lügat, nahiv, belagat ve i'caz yönlerinden incelemeye büyük önem vermiştir.
- Ayetlerin yorumunda, sebep-i nüzullerinin ve surelerin faziletinin belirlenmesinde hadisler ve sahabe sözleri nakledilmiştir.

Zemahşerî Kimdir?

- Adı **Carullah Mahmud b. Ömer ez-Zemahşerî**'dir.
- Türkmenistan sınırları içerisinde bulunan **Zemahşer** kasabasında 1075 yılında doğmuştur.
- Buhara, Horasan, İsfahan, Bağdat, Şam, Mekke gibi şehirleri dolaşarak ilmini geliştirmiştir.
- 1143 yılında Harizm'in Cürcâniyye kasabasında vefat etmiştir.

Râzî'nin Tefsiri **Mefâtihu'l-Gayb**

- Eser, tefsirle birlikte zamanının çeşitli bilimsel bilgilerini de içeren ansiklopedik bir kaynak niteliğindedir.

Râzî Kimdir?

- Adı **Fahreddin er-Râzî**'dir.
- 543/1149 yılında Hazar Denizi'nin güneyinde bulunan **Rey** şehrinde doğmuştur.
- Tefsir dışında kelam, fıkıh, felsefe, tıp, matematik alanlarında uzmanlaşmıştır.
- Merağa, Buhara, Semerkand, Gazne, Herat gibi şehirlerde, Harizm ve Hind beldelerinde dolaşıp vaazlar vermiş, ilmi tartışmalara katılmıştır.
- 606/1210 yılında Herat'ta vefat etmiştir.

Beyzâvî Tefsiri **Envâru't-Tenzil ve Esrâru't-Te'vîl**

- Beyzavî'nin tefsir kaynakları, Zemahşerî ve Râzî'nin tefsirleri ile Ragıp el-İsfahânî'nin el-Müfredat adlı eseridir.
- Medreselerde ders kitabı olarak okutulmuş ve üzerine yüzlerce şerh ve haşiye yazılmıştır.

Beyzâvî Kimdir?

- Adı **Abdullah b. Ömer b. Muhammed el-Beyzâvî**'dir.
- İran sınırlarında bulunan Şiraz şehri yakınlarındaki **Beyzâ**'da doğmuştur.
- Tefsir, fıkıh, kelam, mantık, nahiv ve belagatte yetkinleşmiş ve bu alanlarda eserler vermiştir.
- Tebriz'de 685/1286 yılında vefat etmiştir.

Kurtubî Tefsiri **el-Câmi li Ahkâmi'l-Kur'an**

- Tefsirin girişinde Kur'an'ın fazileti, tilaveti, ezberlenmesi, yazılması, toplanması, tertibi, tefsiri, harekelenmesi, i'câzı gibi konular ele alınmıştır.
- Ayetlerin nüzul sebeplerine, ayetlerdeki kıraat ihtilaflarına, lügat ve nahiv gibi konulara yer verilmiştir.
- Tefsirde hem rivayet hem de dirayet tefsir metodu uygulanmıştır

Kurtubî Kimdir?

- Adı **Muhammed b. Ahmed Kurtubî**'dir.
- Endülüs'ün ilim merkezlerinden biri olan **Kurtuba**'da doğmuştur.
- Birçok İslam şehrini dolaşarak ilmini geliştirdikten sonra Mısır'a yerleşmiştir.
- Mısır'da 671/1273 yılında vefat etmiştir.

3. Türkçe Tefsir ve Meal Çalışmaları

Kur'an'ın Türkçe olarak birçok tefsir ve meal yazılmıştır.

Hak Dini Kur'an Dili –Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır

- 1926-1938 yılları arasında Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır'ın yazdığı tefsir kitabıdır.
- Eserin başında tercüme, tevil ve tefsir arasındaki farkları açıklamış ve tefsirinde bağlı kalacağı esasları, belirtmiştir.
- Tefsirinde; ayet sayılarını, nuzul sebebini, surede geçen kavramları ve surelerin faziletini açıklamıştır.

Elmalılı Hamdi Yazır Kimdir?

- Antalya'nın Elmalı ilçesinde 1878 yılında doğdu.
- İlk ve orta öğrenimini burada tamamladı, hafızlık yaptı. Daha sonra İstanbul'da dinî ilimler, felsefe ve musiki öğrendi.
- 1942'de vefat etti

İlmin Işığında Asrın Kur'an Tefsiri–Celal Yıldırım

- Eser toplam 14 ciltten oluşmaktadır.
- Ayetlerin tefsiri yapılırken genç kuşaklar göz önünde bulundurulmuş, dönemin ilmi çalışmaları dikkate alınmış, yeri geldikçe Tevrat, İncil ve Kur'an-ı Kerim arasında mukayese yapılmış, ayetlerin iniş sebepleri tespit edilerek özet mahiyetinde açıklama yapılmıştır. Konulu tefsir metodu benimsenmiştir.

Celal Yıldırım Kimdir?

- 1932 yılında Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde doğdu.
- Türkiye'deki ve Mısır'daki medreselerde on beş yıl boyunca din eğitimi aldı.

Kur'an-ı Kerim'in Türkçe Meali Âlisi ve Tefsiri–Ömer Nasuhi Bilmen

- Ayetlerin önce Arapça asılları, ardından Türkçe mealleri ve daha sonra da izah başlığıyla tefsirleri yapılmıştır.
- 1964-1966 yılları arasında sekiz cilt olarak İstanbul'da yayınlanmıştır.

Ömer Nasuhi Bilmen Kimdir?

- 1882 yılında Erzurum'da doğdu. İlk eğitiminden sonra İstanbul'da hukuk öğrenimini tamamladı. Arapça, Farsça ve Fransızca öğrendi.
- Medreselerde, İstanbul İmam-Hatip Okulunda ve İstanbul Yüksek İslam Enstitüsünde fıkıh usulü ve kelam dersleri okuttu.
- İstanbul Müftülüğü ve Diyanet İşleri Başkanlığı yaptı. 1971'de İstanbul'da vefat etti.

Kur'an'ı Hâkîm ve Meal-i Kerim–Hasan Basri Çantay

- İçindekiler birinci cildin, özel isim indeksleri ise her cildin sonunda verilmiştir. Mealinin girişinde geçmiş dönemlerde yapılmış tercümelemler üzerinde durulmuştur.
- Kur'an'ı Kerim'in iki sayfası yan yana konulmuş, altına ve karşı sayfasına da ayetlerin mealleri yapılmıştır.

- Türkiye Diyanet Vakfı adına ilk defa 1993 yılında yayımlanmıştır. Girişte Kur'an tarihi ve meal üzerine kısa bilgiler verilmiştir.
- Sure girişlerinde surenin adı, nüzul sebepleri ve ayet sayısı üzerine kısa bilgiler verilmiştir.
- Mealde yer yer parantezler kullanılarak bazı kısa açıklamalarla ayetin daha iyi anlaşılması sağlanmıştır.

4. Tefsirden Tefekküre

4.1. Maun Suresi ve Tefsiri

- Adını son ayet inde geçen “Maûn” kelimesinden alır.
- Mekke’de inmiştir ve yedi ayettir.
- İnış sırasına göre on yedinci, mushaftaki sıraya göre yüz yedinci suredir.
- Yetimlerle ilgili incitici davranışlar sergileyen, dini yalanla yan , ahirette hesaba çekileceğine inanmayan, etrafındakileri hor gören kişiler hakkında nazil olmuştur.

﴿ ١ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩ ١٠ ١١ ١٢ ١٣ ١٤ ١٥ ١٦ ١٧ ١٨ ١٩ ٢٠ ٢١ ٢٢ ٢٣ ٢٤ ٢٥ ٢٦ ٢٧ ٢٨ ٢٩ ٣٠ ٣١ ٣٢ ٣٣ ٣٤ ٣٥ ٣٦ ٣٧ ٣٨ ٣٩ ٤٠ ٤١ ٤٢ ٤٣ ٤٤ ٤٥ ٤٦ ٤٧ ٤٨ ٤٩ ٥٠ ٥١ ٥٢ ٥٣ ٥٤ ٥٥ ٥٦ ٥٧ ٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠ ١٠١ ١٠٢ ١٠٣ ١٠٤ ١٠٥ ١٠٦ ١٠٧ ١٠٨ ١٠٩ ١١٠ ١١١ ١١٢ ١١٣ ١١٤ ١١٥ ١١٦ ١١٧ ١١٨ ١١٩ ١٢٠ ١٢١ ١٢٢ ١٢٣ ١٢٤ ١٢٥ ١٢٦ ١٢٧ ١٢٨ ١٢٩ ١٣٠ ١٣١ ١٣٢ ١٣٣ ١٣٤ ١٣٥ ١٣٦ ١٣٧ ١٣٨ ١٣٩ ١٤٠ ١٤١ ١٤٢ ١٤٣ ١٤٤ ١٤٥ ١٤٦ ١٤٧ ١٤٨ ١٤٩ ١٥٠ ١٥١ ١٥٢ ١٥٣ ١٥٤ ١٥٥ ١٥٦ ١٥٧ ١٥٨ ١٥٩ ١٦٠ ١٦١ ١٦٢ ١٦٣ ١٦٤ ١٦٥ ١٦٦ ١٦٧ ١٦٨ ١٦٩ ١٧٠ ١٧١ ١٧٢ ١٧٣ ١٧٤ ١٧٥ ١٧٦ ١٧٧ ١٧٨ ١٧٩ ١٨٠ ١٨١ ١٨٢ ١٨٣ ١٨٤ ١٨٥ ١٨٦ ١٨٧ ١٨٨ ١٨٩ ١٩٠ ١٩١ ١٩٢ ١٩٣ ١٩٤ ١٩٥ ١٩٦ ١٩٧ ١٩٨ ١٩٩ ٢٠٠ ٢٠١ ٢٠٢ ٢٠٣ ٢٠٤ ٢٠٥ ٢٠٦ ٢٠٧ ٢٠٨ ٢٠٩ ٢١٠ ٢١١ ٢١٢ ٢١٣ ٢١٤ ٢١٥ ٢١٦ ٢١٧ ٢١٨ ٢١٩ ٢٢٠ ٢٢١ ٢٢٢ ٢٢٣ ٢٢٤ ٢٢٥ ٢٢٦ ٢٢٧ ٢٢٨ ٢٢٩ ٢٣٠ ٢٣١ ٢٣٢ ٢٣٣ ٢٣٤ ٢٣٥ ٢٣٦ ٢٣٧ ٢٣٨ ٢٣٩ ٢٤٠ ٢٤١ ٢٤٢ ٢٤٣ ٢٤٤ ٢٤٥ ٢٤٦ ٢٤٧ ٢٤٨ ٢٤٩ ٢٥٠ ٢٥١ ٢٥٢ ٢٥٣ ٢٥٤ ٢٥٥ ٢٥٦ ٢٥٧ ٢٥٨ ٢٥٩ ٢٦٠ ٢٦١ ٢٦٢ ٢٦٣ ٢٦٤ ٢٦٥ ٢٦٦ ٢٦٧ ٢٦٨ ٢٦٩ ٢٧٠ ٢٧١ ٢٧٢ ٢٧٣ ٢٧٤ ٢٧٥ ٢٧٦ ٢٧٧ ٢٧٨ ٢٧٩ ٢٨٠ ٢٨١ ٢٨٢ ٢٨٣ ٢٨٤ ٢٨٥ ٢٨٦ ٢٨٧ ٢٨٨ ٢٨٩ ٢٩٠ ٢٩١ ٢٩٢ ٢٩٣ ٢٩٤ ٢٩٥ ٢٩٦ ٢٩٧ ٢٩٨ ٢٩٩ ٣٠٠ ٣٠١ ٣٠٢ ٣٠٣ ٣٠٤ ٣٠٥ ٣٠٦ ٣٠٧ ٣٠٨ ٣٠٩ ٣١٠ ٣١١ ٣١٢ ٣١٣ ٣١٤ ٣١٥ ٣١٦ ٣١٧ ٣١٨ ٣١٩ ٣٢٠ ٣٢١ ٣٢٢ ٣٢٣ ٣٢٤ ٣٢٥ ٣٢٦ ٣٢٧ ٣٢٨ ٣٢٩ ٣٣٠ ٣٣١ ٣٣٢ ٣٣٣ ٣٣٤ ٣٣٥ ٣٣٦ ٣٣٧ ٣٣٨ ٣٣٩ ٣٤٠ ٣٤١ ٣٤٢ ٣٤٣ ٣٤٤ ٣٤٥ ٣٤٦ ٣٤٧ ٣٤٨ ٣٤٩ ٣٥٠ ٣٥١ ٣٥٢ ٣٥٣ ٣٥٤ ٣٥٥ ٣٥٦ ٣٥٧ ٣٥٨ ٣٥٩ ٣٦٠ ٣٦١ ٣٦٢ ٣٦٣ ٣٦٤ ٣٦٥ ٣٦٦ ٣٦٧ ٣٦٨ ٣٦٩ ٣٧٠ ٣٧١ ٣٧٢ ٣٧٣ ٣٧٤ ٣٧٥ ٣٧٦ ٣٧٧ ٣٧٨ ٣٧٩ ٣٨٠ ٣٨١ ٣٨٢ ٣٨٣ ٣٨٤ ٣٨٥ ٣٨٦ ٣٨٧ ٣٨٨ ٣٨٩ ٣٩٠ ٣٩١ ٣٩٢ ٣٩٣ ٣٩٤ ٣٩٥ ٣٩٦ ٣٩٧ ٣٩٨ ٣٩٩ ٤٠٠ ٤٠١ ٤٠٢ ٤٠٣ ٤٠٤ ٤٠٥ ٤٠٦ ٤٠٧ ٤٠٨ ٤٠٩ ٤١٠ ٤١١ ٤١٢ ٤١٣ ٤١٤ ٤١٥ ٤١٦ ٤١٧ ٤١٨ ٤١٩ ٤٢٠ ٤٢١ ٤٢٢ ٤٢٣ ٤٢٤ ٤٢٥ ٤٢٦ ٤٢٧ ٤٢٨ ٤٢٩ ٤٣٠ ٤٣١ ٤٣٢ ٤٣٣ ٤٣٤ ٤٣٥ ٤٣٦ ٤٣٧ ٤٣٨ ٤٣٩ ٤٤٠ ٤٤١ ٤٤٢ ٤٤٣ ٤٤٤ ٤٤٥ ٤٤٦ ٤٤٧ ٤٤٨ ٤٤٩ ٤٥٠ ٤٥١ ٤٥٢ ٤٥٣ ٤٥٤ ٤٥٥ ٤٥٦ ٤٥٧ ٤٥٨ ٤٥٩ ٤٦٠ ٤٦١ ٤٦٢ ٤٦٣ ٤٦٤ ٤٦٥ ٤٦٦ ٤٦٧ ٤٦٨ ٤٦٩ ٤٧٠ ٤٧١ ٤٧٢ ٤٧٣ ٤٧٤ ٤٧٥ ٤٧٦ ٤٧٧ ٤٧٨ ٤٧٩ ٤٨٠ ٤٨١ ٤٨٢ ٤٨٣ ٤٨٤ ٤٨٥ ٤٨٦ ٤٨٧ ٤٨٨ ٤٨٩ ٤٩٠ ٤٩١ ٤٩٢ ٤٩٣ ٤٩٤ ٤٩٥ ٤٩٦ ٤٩٧ ٤٩٨ ٤٩٩ ٥٠٠ ٥٠١ ٥٠٢ ٥٠٣ ٥٠٤ ٥٠٥ ٥٠٦ ٥٠٧ ٥٠٨ ٥٠٩ ٥١٠ ٥١١ ٥١٢ ٥١٣ ٥١٤ ٥١٥ ٥١٦ ٥١٧ ٥١٨ ٥١٩ ٥٢٠ ٥٢١ ٥٢٢ ٥٢٣ ٥٢٤ ٥٢٥ ٥٢٦ ٥٢٧ ٥٢٨ ٥٢٩ ٥٣٠ ٥٣١ ٥٣٢ ٥٣٣ ٥٣٤ ٥٣٥ ٥٣٦ ٥٣٧ ٥٣٨ ٥٣٩ ٥٤٠ ٥٤١ ٥٤٢ ٥٤٣ ٥٤٤ ٥٤٥ ٥٤٦ ٥٤٧ ٥٤٨ ٥٤٩ ٥٥٠ ٥٥١ ٥٥٢ ٥٥٣ ٥٥٤ ٥٥٥ ٥٥٦ ٥٥٧ ٥٥٨ ٥٥٩ ٥٦٠ ٥٦١ ٥٦٢ ٥٦٣ ٥٦٤ ٥٦٥ ٥٦٦ ٥٦٧ ٥٦٨ ٥٦٩ ٥٧٠ ٥٧١ ٥٧٢ ٥٧٣ ٥٧٤ ٥٧٥ ٥٧٦ ٥٧٧ ٥٧٨ ٥٧٩ ٥٨٠ ٥٨١ ٥٨٢ ٥٨٣ ٥٨٤ ٥٨٥ ٥٨٦ ٥٨٧ ٥٨٨ ٥٨٩ ٥٩٠ ٥٩١ ٥٩٢ ٥٩٣ ٥٩٤ ٥٩٥ ٥٩٦ ٥٩٧ ٥٩٨ ٥٩٩ ٦٠٠ ٦٠١ ٦٠٢ ٦٠٣ ٦٠٤ ٦٠٥ ٦٠٦ ٦٠٧ ٦٠٨ ٦٠٩ ٦١٠ ٦١١ ٦١٢ ٦١٣ ٦١٤ ٦١٥ ٦١٦ ٦١٧ ٦١٨ ٦١٩ ٦٢٠ ٦٢١ ٦٢٢ ٦٢٣ ٦٢٤ ٦٢٥ ٦٢٦ ٦٢٧ ٦٢٨ ٦٢٩ ٦٣٠ ٦٣١ ٦٣٢ ٦٣٣ ٦٣٤ ٦٣٥ ٦٣٦ ٦٣٧ ٦٣٨ ٦٣٩ ٦٤٠ ٦٤١ ٦٤٢ ٦٤٣ ٦٤٤ ٦٤٥ ٦٤٦ ٦٤٧ ٦٤٨ ٦٤٩ ٦٥٠ ٦٥١ ٦٥٢ ٦٥٣ ٦٥٤ ٦٥٥ ٦٥٦ ٦٥٧ ٦٥٨ ٦٥٩ ٦٦٠ ٦٦١ ٦٦٢ ٦٦٣ ٦٦٤ ٦٦٥ ٦٦٦ ٦٦٧ ٦٦٨ ٦٦٩ ٦٧٠ ٦٧١ ٦٧٢ ٦٧٣ ٦٧٤ ٦٧٥ ٦٧٦ ٦٧٧ ٦٧٨ ٦٧٩ ٦٨٠ ٦٨١ ٦٨٢ ٦٨٣ ٦٨٤ ٦٨٥ ٦٨٦ ٦٨٧ ٦٨٨ ٦٨٩ ٦٩٠ ٦٩١ ٦٩٢ ٦٩٣ ٦٩٤ ٦٩٥ ٦٩٦ ٦٩٧ ٦٩٨ ٦٩٩ ٧٠٠ ٧٠١ ٧٠٢ ٧٠٣ ٧٠٤ ٧٠٥ ٧٠٦ ٧٠٧ ٧٠٨ ٧٠٩ ٧١٠ ٧١١ ٧١٢ ٧١٣ ٧١٤ ٧١٥ ٧١٦ ٧١٧ ٧١٨ ٧١٩ ٧٢٠ ٧٢١ ٧٢٢ ٧٢٣ ٧٢٤ ٧٢٥ ٧٢٦ ٧٢٧ ٧٢٨ ٧٢٩ ٧٣٠ ٧٣١ ٧٣٢ ٧٣٣ ٧٣٤ ٧٣٥ ٧٣٦ ٧٣٧ ٧٣٨ ٧٣٩ ٧٤٠ ٧٤١ ٧٤٢ ٧٤٣ ٧٤٤ ٧٤٥ ٧٤٦ ٧٤٧ ٧٤٨ ٧٤٩ ٧٥٠ ٧٥١ ٧٥٢ ٧٥٣ ٧٥٤ ٧٥٥ ٧٥٦ ٧٥٧ ٧٥٨ ٧٥٩ ٧٦٠ ٧٦١ ٧٦٢ ٧٦٣ ٧٦٤ ٧٦٥ ٧٦٦ ٧٦٧ ٧٦٨ ٧٦٩ ٧٧٠ ٧٧١ ٧٧٢ ٧٧٣ ٧٧٤ ٧٧٥ ٧٧٦ ٧٧٧ ٧٧٨ ٧٧٩ ٧٨٠ ٧٨١ ٧٨٢ ٧٨٣ ٧٨٤ ٧٨٥ ٧٨٦ ٧٨٧ ٧٨٨ ٧٨٩ ٧٩٠ ٧٩١ ٧٩٢ ٧٩٣ ٧٩٤ ٧٩٥ ٧٩٦ ٧٩٧ ٧٩٨ ٧٩٩ ٨٠٠ ٨٠١ ٨٠٢ ٨٠٣ ٨٠٤ ٨٠٥ ٨٠٦ ٨٠٧ ٨٠٨ ٨٠٩ ٨١٠ ٨١١ ٨١٢ ٨١٣ ٨١٤ ٨١٥ ٨١٦ ٨١٧ ٨١٨ ٨١٩ ٨٢٠ ٨٢١ ٨٢٢ ٨٢٣ ٨٢٤ ٨٢٥ ٨٢٦ ٨٢٧ ٨٢٨ ٨٢٩ ٨٣٠ ٨٣١ ٨٣٢ ٨٣٣ ٨٣٤ ٨٣٥ ٨٣٦ ٨٣٧ ٨٣٨ ٨٣٩ ٨٤٠ ٨٤١ ٨٤٢ ٨٤٣ ٨٤٤ ٨٤٥ ٨٤٦ ٨٤٧ ٨٤٨ ٨٤٩ ٨٥٠ ٨٥١ ٨٥٢ ٨٥٣ ٨٥٤ ٨٥٥ ٨٥٦ ٨٥٧ ٨٥٨ ٨٥٩ ٨٦٠ ٨٦١ ٨٦٢ ٨٦٣ ٨٦٤ ٨٦٥ ٨٦٦ ٨٦٧ ٨٦٨ ٨٦٩ ٨٧٠ ٨٧١ ٨٧٢ ٨٧٣ ٨٧٤ ٨٧٥ ٨٧٦ ٨٧٧ ٨٧٨ ٨٧٩ ٨٨٠ ٨٨١ ٨٨٢ ٨٨٣ ٨٨٤ ٨٨٥ ٨٨٦ ٨٨٧ ٨٨٨ ٨٨٩ ٨٩٠ ٨٩١ ٨٩٢ ٨٩٣ ٨٩٤ ٨٩٥ ٨٩٦ ٨٩٧ ٨٩٨ ٨٩٩ ٩٠٠ ٩٠١ ٩٠٢ ٩٠٣ ٩٠٤ ٩٠٥ ٩٠٦ ٩٠٧ ٩٠٨ ٩٠٩ ٩١٠ ٩١١ ٩١٢ ٩١٣ ٩١٤ ٩١٥ ٩١٦ ٩١٧ ٩١٨ ٩١٩ ٩٢٠ ٩٢١ ٩٢٢ ٩٢٣ ٩٢٤ ٩٢٥ ٩٢٦ ٩٢٧ ٩٢٨ ٩٢٩ ٩٣٠ ٩٣١ ٩٣٢ ٩٣٣ ٩٣٤ ٩٣٥ ٩٣٦ ٩٣٧ ٩٣٨ ٩٣٩ ٩٤٠ ٩٤١ ٩٤٢ ٩٤٣ ٩٤٤ ٩٤٥ ٩٤٦ ٩٤٧ ٩٤٨ ٩٤٩ ٩٥٠ ٩٥١ ٩٥٢ ٩٥٣ ٩٥٤ ٩٥٥ ٩٥٦ ٩٥٧ ٩٥٨ ٩٥٩ ٩٦٠ ٩٦١ ٩٦٢ ٩٦٣ ٩٦٤ ٩٦٥ ٩٦٦ ٩٦٧ ٩٦٨ ٩٦٩ ٩٧٠ ٩٧١ ٩٧٢ ٩٧٣ ٩٧٤ ٩٧٥ ٩٧٦ ٩٧٧ ٩٧٨ ٩٧٩ ٩٨٠ ٩٨١ ٩٨٢ ٩٨٣ ٩٨٤ ٩٨٥ ٩٨٦ ٩٨٧ ٩٨٨ ٩٨٩ ٩٩٠ ٩٩١ ٩٩٢ ٩٩٣ ٩٩٤ ٩٩٥ ٩٩٦ ٩٩٧ ٩٩٨ ٩٩٩ ١٠٠٠ ١٠٠١ ١٠٠٢ ١٠٠٣ ١٠٠٤ ١٠٠٥ ١٠٠٦ ١٠٠٧ ١٠٠٨ ١٠٠٩ ١٠١٠ ١٠١١ ١٠١٢ ١٠١٣ ١٠١٤ ١٠١٥ ١٠١٦ ١٠١٧ ١٠١٨ ١٠١٩ ١٠٢٠ ١٠٢١ ١٠٢٢ ١٠٢٣ ١٠٢٤ ١٠٢٥ ١٠٢٦ ١٠٢٧ ١٠٢٨ ١٠٢٩ ١٠٣٠ ١٠٣١ ١٠٣٢ ١٠٣٣ ١٠٣٤ ١٠٣٥ ١٠٣٦ ١٠٣٧ ١٠٣٨ ١٠٣٩ ١٠٤٠ ١٠٤١ ١٠٤٢ ١٠٤٣ ١٠٤٤ ١٠٤٥ ١٠٤٦ ١٠٤٧ ١٠٤٨ ١٠٤٩ ١٠٥٠ ١٠٥١ ١٠٥٢ ١٠٥٣ ١٠٥٤ ١٠٥٥ ١٠٥٦ ١٠٥٧ ١٠٥٨ ١٠٥٩ ١٠٦٠ ١٠٦١ ١٠٦٢ ١٠٦٣ ١٠٦٤ ١٠٦٥ ١٠٦٦ ١٠٦٧ ١٠٦٨ ١٠٦٩ ١٠٧٠ ١٠٧١ ١٠٧٢ ١٠٧٣ ١٠٧٤ ١٠٧٥ ١٠٧٦ ١٠٧٧ ١٠٧٨ ١٠٧٩ ١٠٨٠ ١٠٨١ ١٠٨٢ ١٠٨٣ ١٠٨٤ ١٠٨٥ ١٠٨٦ ١٠٨٧ ١٠٨٨ ١٠٨٩ ١٠٩٠ ١٠٩١ ١٠٩٢ ١٠٩٣ ١٠٩٤ ١٠٩٥ ١٠٩٦ ١٠٩٧ ١٠٩٨ ١٠٩٩ ١١٠٠ ١١٠١ ١١٠٢ ١١٠٣ ١١٠٤ ١١٠٥ ١١٠٦ ١١٠٧ ١١٠٨ ١١٠٩ ١١١٠ ١١١١ ١١١٢ ١١١٣ ١١١٤ ١١١٥ ١١١٦ ١١١٧ ١١١٨ ١١١٩ ١١٢٠ ١١٢١ ١١٢٢ ١١٢٣ ١١٢٤ ١١٢٥ ١١٢٦ ١١٢٧ ١١٢٨ ١١٢٩ ١١٣٠ ١١٣١ ١١٣٢ ١١٣٣ ١١٣٤ ١١٣٥ ١١٣٦ ١١٣٧ ١١٣٨ ١١٣٩ ١١٤٠ ١١٤١ ١١٤٢ ١١٤٣ ١١٤٤ ١١٤٥ ١١٤٦ ١١٤٧ ١١٤٨ ١١٤٩ ١١٥٠ ١١٥١ ١١٥٢ ١١٥٣ ١١٥٤ ١١٥٥ ١١٥٦ ١١٥٧ ١١٥٨ ١١٥٩ ١١٦٠ ١١٦١ ١١٦٢ ١١٦٣ ١١٦٤ ١١٦٥ ١١٦٦ ١١٦٧ ١١٦٨ ١١٦٩ ١١٧٠ ١١٧١ ١١٧٢ ١١٧٣ ١١٧٤ ١١٧٥ ١١٧٦ ١١٧٧ ١١٧٨ ١١٧٩ ١١٨٠ ١١٨١ ١١٨٢ ١١٨٣ ١١٨٤ ١١٨٥ ١١٨٦ ١١٨٧ ١١٨٨ ١١٨٩ ١١٩٠ ١١٩١ ١١٩٢ ١١٩٣ ١١٩٤ ١١٩٥ ١١٩٦ ١١٩٧ ١١٩٨ ١١٩٩ ١٢٠٠ ١٢٠١ ١٢٠٢ ١٢٠٣ ١٢٠٤ ١٢٠٥ ١٢٠٦ ١٢٠٧ ١٢٠٨ ١٢٠٩ ١٢١٠ ١٢١١ ١٢١٢ ١٢١٣ ١٢١٤ ١٢١٥ ١٢١٦ ١٢١٧ ١٢١٨ ١٢١٩ ١٢٢٠ ١٢٢١ ١٢٢٢ ١٢٢٣ ١٢٢٤ ١٢٢٥ ١٢٢٦ ١٢٢٧ ١٢٢٨ ١٢٢٩ ١٢٣٠ ١٢٣١ ١٢٣٢ ١٢٣٣ ١٢٣٤ ١٢٣٥ ١٢٣٦ ١٢٣٧ ١٢٣٨ ١٢٣٩ ١٢٤٠ ١٢٤١ ١٢٤٢ ١٢٤٣ ١٢٤٤ ١٢٤٥ ١٢٤٦ ١٢٤٧ ١٢٤٨ ١٢٤٩ ١٢٥٠ ١٢٥١ ١٢٥٢ ١٢٥٣ ١٢٥٤ ١٢٥٥ ١٢٥٦ ١٢٥٧ ١٢٥٨ ١٢٥٩ ١٢٦٠ ١٢٦١ ١٢٦٢ ١٢٦٣ ١٢٦٤ ١٢٦٥ ١٢٦٦ ١٢٦٧ ١٢٦٨ ١٢٦٩ ١٢٧٠ ١٢٧١ ١٢٧٢ ١٢٧٣ ١٢٧٤ ١٢٧٥ ١٢٧٦ ١٢٧٧ ١٢٧٨ ١٢٧٩ ١٢٨٠ ١٢٨١ ١٢٨٢ ١٢٨٣ ١٢٨٤ ١٢٨٥ ١٢٨٦ ١٢٨٧ ١٢٨٨ ١٢٨٩ ١٢٩٠ ١٢٩١ ١٢٩٢ ١٢٩٣ ١٢٩٤ ١٢٩٥ ١٢٩٦ ١٢٩٧ ١٢٩٨ ١٢٩٩ ١٣٠٠ ١٣٠١ ١٣٠٢ ١٣٠٣ ١٣٠٤ ١٣٠٥ ١٣٠٦ ١٣٠٧ ١٣٠٨ ١٣٠٩ ١٣١٠ ١٣١١ ١٣١٢ ١٣١٣ ١٣١٤ ١٣١٥ ١٣١٦ ١٣١٧ ١٣١٨ ١٣١٩ ١٣٢٠ ١٣٢١ ١٣٢٢ ١٣٢٣ ١٣٢٤ ١٣٢٥ ١٣٢٦ ١٣٢٧ ١٣٢٨ ١٣٢٩ ١٣٣٠ ١٣٣١ ١٣٣٢ ١٣٣٣ ١٣٣٤ ١٣٣٥ ١٣٣٦ ١٣٣٧ ١٣٣٨ ١٣٣٩ ١٣٤٠ ١٣٤١ ١٣٤٢ ١٣٤٣ ١٣٤٤ ١٣٤٥ ١٣٤٦ ١٣٤٧ ١٣٤٨ ١٣٤٩ ١٣٥٠ ١٣٥١ ١٣٥٢ ١٣٥٣ ١٣٥٤ ١٣٥٥ ١٣٥٦ ١٣٥٧ ١٣٥٨ ١٣٥٩ ١٣٦٠ ١٣٦١ ١٣٦٢ ١٣٦٣ ١٣٦٤ ١٣٦٥ ١٣٦٦ ١٣٦٧ ١٣٦٨ ١٣٦٩ ١٣٧٠ ١٣٧١ ١٣٧٢ ١٣٧٣ ١٣٧٤ ١٣٧٥ ١٣٧٦ ١٣٧٧ ١٣٧٨ ١٣٧٩ ١٣٨٠ ١٣٨١ ١٣٨٢ ١٣٨٣ ١٣٨٤ ١٣٨٥ ١٣٨٦ ١٣٨٧ ١٣٨٨ ١٣٨٩ ١٣٩٠ ١٣٩١ ١٣٩٢ ١٣٩٣ ١٣٩٤ ١٣٩٥ ١٣٩٦ ١٣٩٧ ١٣٩٨ ١٣٩٩ ١٤٠٠ ١٤٠١ ١٤٠٢ ١٤٠٣ ١٤٠٤ ١٤٠٥ ١٤٠٦ ١٤٠٧ ١٤٠٨ ١٤٠٩ ١٤١٠ ١٤١١ ١٤١٢ ١٤١٣ ١٤١٤ ١٤١٥ ١٤١٦ ١٤١٧ ١٤١٨ ١٤١٩ ١٤٢٠ ١٤٢١ ١٤٢٢ ١٤٢٣ ١٤٢٤ ١٤٢٥ ١٤٢٦ ١٤٢٧ ١٤٢٨ ١٤٢٩ ١٤٣٠ ١٤٣١ ١٤٣٢ ١٤٣٣ ١٤٣٤ ١٤٣٥ ١٤٣٦ ١٤٣٧ ١٤٣٨ ١٤٣٩ ١٤٤٠ ١٤٤١ ١٤٤٢ ١٤٤٣ ١٤٤٤ ١٤٤٥ ١٤٤٦ ١٤٤٧ ١٤٤٨ ١٤٤٩ ١٤٥٠ ١٤٥١ ١٤٥٢ ١٤٥٣ ١٤٥٤ ١٤٥٥ ١٤٥٦ ١٤٥٧ ١٤٥٨ ١٤٥٩ ١٤٦٠ ١٤٦١ ١٤٦٢ ١٤٦٣ ١٤٦٤ ١٤٦٥ ١٤٦٦ ١٤٦٧ ١٤٦٨ ١٤٦٩ ١٤٧٠ ١٤٧١ ١٤٧٢ ١٤٧٣ ١٤٧٤ ١٤٧٥ ١٤٧٦ ١٤٧٧ ١٤٧٨ ١٤٧٩ ١٤٨٠ ١٤٨١ ١٤٨٢ ١٤٨٣ ١٤٨٤ ١٤٨٥ ١٤٨٦ ١٤٨٧ ١٤٨٨ ١٤٨٩ ١٤٩٠ ١٤٩١ ١٤٩٢ ١٤٩٣ ١٤٩٤ ١٤٩٥ ١٤٩٦ ١٤٩٧ ١٤٩٨ ١٤٩٩ ١٥٠٠ ١٥٠١ ١٥٠٢ ١٥٠٣ ١٥٠٤ ١٥٠٥ ١٥٠٦ ١٥٠٧ ١٥٠٨ ١٥٠٩ ١٥١٠ ١٥١١ ١٥١٢ ١٥١٣ ١٥١٤ ١٥١٥ ١٥١٦ ١٥١٧ ١٥١٨ ١٥١٩ ١٥٢٠ ١٥٢١ ١٥٢٢ ١٥٢٣ ١٥٢٤ ١٥٢٥ ١٥٢٦ ١٥٢٧ ١٥٢٨ ١٥٢٩ ١٥٣٠ ١٥٣١ ١٥٣٢ ١٥٣٣ ١٥٣٤ ١٥٣٥ ١٥٣٦ ١٥٣٧ ١٥٣٨ ١٥٣٩ ١٥٤٠ ١٥٤١ ١٥٤٢ ١٥٤٣ ١٥٤٤ ١٥٤٥ ١٥٤٦ ١٥٤٧ ١٥٤٨ ١٥٤٩ ١٥٥٠ ١٥٥١ ١٥٥٢ ١٥٥٣ ١٥٥٤ ١٥٥٥ ١٥٥٦ ١٥٥٧ ١٥٥٨ ١٥٥٩ ١٥٦٠ ١٥٦١ ١٥٦٢ ١٥٦٣ ١٥٦٤ ١٥٦٥ ١٥٦٦ ١٥٦٧ ١٥٦٨ ١٥٦٩ ١٥٧٠ ١٥٧١ ١٥٧٢

- Burada gerçek manada Allah'a (c.c.) karşı kulluk görevini yerine getirmeyenler eleştirilmektedir.
- Bu surede namaz kılmalarına rağmen olumsuz tutumları olanlara üç örnek verilmiştir:
- Namazın özünden uzak olmaları; İbadetlerinde gösteriş yapmaları; Hayra engel olmaları, mâli ve insani yardımlara karşı çıkmaları

4.2. Kevser Suresi ve Tefsiri

- Adını ilk ayette geçen “Kevser” kelimesinden almıştır. Mekke’de inmiştir ve üç ayettir.
- Mushaf’taki sıralamada 108. İnış sırasına göre 15. suredir. Kur’ân-ı Kerim’in en kısa suresidir.

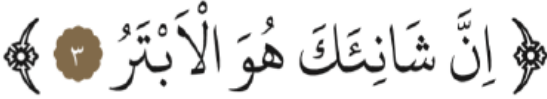
"Biz sana kevseri verdik."

- **Kevser**, çok hayır ve çokluk demektir. Tefsirlerde Kevser; bitip tükenmez iyilik, risalet, vahiy, rahmet, mağfiret, bereket, cennetteki bir havuz ve İslam Dini gibi farklı şekillerde yorumlanmıştır.

"O halde, Rabbin için namaz kıl ve kurban kes."

- Allah'ın verdiği sayısız **nimetlere şükretmek** için namaz kılınması istenmiştir.
- Namaz, **Allah'ı anmaktır** ve namazla Allah övülür.
- Bazı alimler burada kastedilen namazın **beş vakit namaz** olduğunu belirtirken bazıları bu namazın **bayram namazı** olduğunu ve bayram namazını kılıp kurban kesilmesi gerektiğini belirtmiştir.

"Asıl soyu kesik olan, şüphesiz sana hınç besleyendir."

- Müşriklerden bazıları Hz. Muhammed'in erkek çocuğu olmadığı için ona “soyu kesik” demişlerdir.
- Bu inen ayetlerle işin onların düşündüğü gibi olmadığı belirtilmiştir.
- **Ebter** kelimesi, ‘soyu kesik’ demek olduğu gibi **her türlü hayırdan kesilmeyi, işin devamının gelmeyeceğini** de içerir.
- Ayet, hayrın servet, mal ve evlat sahibi olmaktan ziyade güçlü bir düşünce, sağlam bir inanç ve sarsılmaz bir ahlak sahibi olmakla elde edilebileceğini anlatmıştır.

4.3. Bakara Suresi 285-286. Ayetler ve Tefsiri

- **Amenerrasûlü** olarak bilinir. İmanın temel esaslarından bazıları ifade edilir.
- Müslümanların iman ettikten sonra güzel ameller yapması istenir.

285. Allah'ın elçisi ve müminler, rabbinden ona indirilene iman ettiler. Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine inandılar. “O’nun elçileri arasında ayırım yapmayız” ve “İştittik, itaat ettik, bağışlamayı dileriz rabbimiz, gidiş sanadır” dediler.

286. Allah hiçbir kimseyi, gücünün yetmediği bir şeyle yükümlü kılmaz; lehinde olanı da kendi kazandığıdır, aleyhinde olanı da kendi kazandığıdır. Rabbimiz! Unutur veya yanılırsak bizi cezalandırma! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır yük yükleme! Üstesinden glemeyeceğimiz şeyleri boynumuza borç kılma! Bizi bağışla, ayıplarımızı ört ve bize rahmetinle muamele buyur! Sen bizim sahibimiz ve yardımcımızsin; artık inkârcı topluluğa karşı bize yardım et!

- Allah’a (c.c.) meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, O’na verilecek hesaba inanmak, **imanın temel şartlarından**dır.
- İyi amellere devam edilmesi ve **Allah’tan (c.c.) bağışlanma ve af dilenmesi** gerektiği belirtilir.
- Kişi ancak kendi işlediği **iyi amellerin mükâfatını** görür, başkalarının yaptığı iyiliklerin karşılığını alamaz. Eğer bir kimse bir iyiliğe vesile olmuşsa onun sevabının bir mislini alır. Aynı şekilde eğer bir kimse, bir kötülüğe vesile olmuşsa onun günahının bir mislini yüklenmiş olur.
- Yüce Allah, **müşriklerin müminlere yaptığı işkencelere karşı dua edilmesi** gerektiğini bildirmiş ve bu ayetle nasıl dua edilmesi gerektiğini insanlara öğretmiştir.